EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.11.2020.
COM(2020) 751 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Ažurirano izvješće o pojačanom nadzoru – Grčka, studeni 2020.

{SWD(2020) 751 final}

KONTEKST

Gospodarska kretanja i politike u Grčkoj prate se u okviru europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika i u okviru pojačanog nadzora u skladu s Uredbom (EU) br. 472/2013([1]). U provedbi pojačanog nadzora nad Grčkom ([2]) potvrđena je činjenica da Grčka treba nastaviti s provedbom mjera za uklanjanje uzroka ili potencijalnih uzroka gospodarskih i financijskih poteškoća i provoditi strukturne reforme radi potpore snažnom i održivom gospodarskom rastu.

Pojačani nadzor pruža sveobuhvatan okvir za praćenje gospodarskih kretanja i provedbu politika koje su potrebne da bi se zajamčio održiv gospodarski oporavak. Omogućuje redovito ocjenjivanje najnovijih gospodarskih i financijskih kretanja u Grčkoj te praćenje uvjeta financiranja državnog duga i ažuriranje analize održivosti duga. Pojačani nadzor ujedno je okvir za ocjenjivanje opće obveze prema Euroskupini koju je Grčka preuzela 22. lipnja 2018. radi nastavka i dovršetka reformi donesenih u okviru programa Europskog stabilizacijskog mehanizma i zaštite ciljeva važnih reformi koje su donesene u okviru programâ financijske pomoći. U tom kontekstu pojačani nadzor obuhvaća praćenje provedbe posebnih obveza za dovršetak ključnih strukturnih reformi započetih u okviru programa do dogovorenih rokova do sredine 2022. Te su strukturne reforme započete u šest ključnih područja: i. fiskalne i fiskalno-strukturne politike, ii. socijalna skrb, iii. financijska stabilnost, iv. tržište rada i proizvoda, v. Grčko društvo za imovinu i udjele te privatizacija i vi. modernizacija javne uprave ([3]).

Ovo je osmo izvješće o pojačanom nadzoru za Grčku. Temelji se na nalazima misije obavljene na daljinu 19. i 20. listopada 2020. i redovitom dijalogu s nadležnim tijelima. Misiju je vodila Europska komisija u suradnji s Europskom središnjom bankom ([4]), Međunarodni monetarni fond sudjelovao je u kontekstu svojeg okvira praćenja nakon provedbe programa, a Europski stabilizacijski mehanizam u kontekstu svojeg sustava ranog upozoravanja i u skladu s Memorandumom o razumijevanju o radnim odnosima između Europske komisije i Europskog stabilizacijskog mehanizma od 27. travnja 2018. U ovom se izvješću ocjenjuje provedba obveza prema Euroskupini koje je Grčka preuzela u vezi s dovršetkom reformi do sredine 2020.

Ovo bi izvješće moglo poslužiti kao osnova za odluku Euroskupine o pokretanju sljedećeg skupa mjera razduživanja uvjetovanih politikama u vrijednosti od 767 milijuna EUR. Te su mjere dogovorene s Euroskupinom 22. lipnja 2018. i uključuju prijenos iznosa koji su jednaki dobiti koju su od grčkih državnih obveznica ostvarile središnje banke u okviru programa za tržišta vrijednosnih papira i sporazuma o neto financijskoj imovini te odustajanje od povećanja kamatne marže za određene zajmove iz Europskog instrumenta za financijsku stabilnost. Treći skup mjera razduživanja uvjetovanih politikama

([1]) Uredba (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost, SL L 140, 27.5.2013., str. 1.

([2]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/1142 od 29. srpnja 2020. o produljenju pojačanog nadzora za Grčku, SL L 248, 31.7.2020., str. 20.–23.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

([4]) Osoblje ESB-a sudjelovalo je u revizijskoj misiji u skladu sa svojim nadležnostima te je stavilo na raspolaganje stručno znanje o politikama financijskog sektora i ključnim makroekonomskim pitanjima, kao što su glavni fiskalni ciljevi i potrebe u pogledu održivosti i financiranja. Revizijskoj misiji prethodila je stručna misija koja je isto obavljena na daljinu od 30. rujna do 8. listopada 2020.

pokrenut je nakon sastanka Euroskupine održanog 11. srpnja 2020., među ostalim na temelju ocjene provedbe obveza Grčke za kraj 2019. uključenih u izvješće o pojačanom nadzoru koje je Komisija donijela 20. svibnja 2020. ([5]) i uzimajući u obzir izvanredne okolnosti uzrokovane pandemijom koronavirusa.

CJELOKUPNA OCJENA

Ovo je izvješće izrađeno u vrijeme kada se većina država članica suočava s ponovnim izbijanjem pandemije. Unatoč nedavnom naglom porastu broja zaraženih, Grčka je dosad bila razmjerno uspješna u ograničavanju širenja koronavirusa, među ostalim zahvaljujući pravodobnom odgovoru u regijama koje se suočavaju s povećanjem broja novih slučajeva. Nadležna tijela povećavaju razinu pripravnosti zdravstvenog sustava i kapacitete za testiranje te istodobno šire i prilagođavaju niz fiskalnih mjera i mjera za poboljšanje likvidnosti kojima se pomaže osobama i poduzećima pogođenima pandemijom. Tim se mjerama pridonosi ublažavanju socijalnih i gospodarskih troškova pandemije, no u Komisijinoj jesenskoj prognozi 2020. i dalje se predviđa da će grčko gospodarstvo pretrpjeti jedan od najvećih padova gospodarske aktivnosti u EU-u zbog svoje velike izloženosti turizmu i velikog udjela malih poduzeća, koja imaju ograničenu sposobnost prilagodbe. Zbog mjera ograničenja kretanja na nacionalnoj razini najavljenih 5. studenoga i predviđenih za razdoblje od tri tjedna te njihova mogućeg produljenja ovisno o razvoju pandemije, kratkoročni izgledi mogli bi se pogoršati u većoj mjeri nego što se trenutačno pretpostavlja.

Unatoč vrlo zahtjevnim okolnostima, zbog kojih je bilo potrebno usredotočiti se na neposredne prioritete, Grčka je proteklih mjeseci znatno ubrzala provedbu reformi. Najvažnije je da je u Parlamentu donesen Zakon o nesolventnosti. Riječ je o velikoj reformi okvira za nesolventnost, za koju se očekuje da će olakšati rješavanje ključnih izazova u financijskom sektoru. Nadležna tijela trenutačno izrađuju sekundarno zakonodavstvo kojim će se definirati važni aspekti novog okvira i usporedno razvijaju infrastrukturu, što je potrebno za učinkovitu provedbu zakona od 1. siječnja 2021. Dugogodišnja prepreka reformi u području ljudskih resursa Nezavisnog tijela za javne prihode rješava se dogovorom o provedbi zakonodavstva o dopunskim prihodima, čime će se povećati kapacitet tog tijela za privlačenje i zadržavanje visokokvalificiranog osoblja. Nadležna tijela ostvarila su napredak i u nizu bitnih privatizacijskih transakcija, iako su druge odgođene zbog pandemije.

Nadalje, ostvaren je dobar napredak u sljedećim područjima:

- **Fiskalno-strukturne reforme**: dovršetkom sustava jedinstvenog računa riznice, opsežnom reformom javne nabave koja bi se trebala donijeti do kraja godine, napretkom u reformama za bržu provedbu javnih ulaganja te pozitivnim pomacima u pogledu podmirenja dospjelih nepodmirenih obveza, koje će biti potrebno održati;

- **Javna uprava**: kontinuiranim napretkom u modernizaciji upravljanja ljudskim resursima i stupanjem na snagu jedinstvenog postupka odabira za više rukovodeće položaje u subjektima u javnom sektoru. Nadležna tijela ostvarila su napredak i u provedbi svojega ambicioznog digitalnog programa.

- **Energetika**, gdje je 1. studenoga 2020. pokrenut ciljani model za tržište električne energije, čime je ispunjena dugogodišnja obveza.

([5]) https://ec.europa.eu/info/publications/enhanced-surveillance-report-greece-may2020_hr

Nadležna tijela pojasnila su i daljnje korake u područjima u kojima potpuno ispunjenje postojećih obveza nije bilo moguće zbog prethodnog kašnjenja ili posljedica pandemije. Ponovno su pokrenula povrat preplaćenih sredstava u zdravstvu i dogovorila se o dovršetku zakonodavstva o primarnoj zdravstvenoj zaštiti do desetog izvješća te istodobno na odgovarajući način primjenjivati načela reforme iz 2017., koja još nije u potpunosti provedena. Jasni rokovi utvrđeni su i za reforme sustava izdavanja dozvola za ulaganja koje se prate u okviru pojačanog nadzora, a stabilan napredak vidljiv je u provedbi plana za katastarski projekt. Nadležna tijela dogovorila su se i da će ponovno pokrenuti dvije konkretne reforme koje je pandemija koronavirusa znatno pogodila, odnosno ponovnu procjenu vrijednosti poreza na nekretnine na nacionalnoj razini i dovršetak elementa aktivacije programa zajamčenoga minimalnog dohotka. Konačni prijedlog protumonopolskih mjera koje se odnose na proizvodnju električne energije iz lignita koju obavlja javno poduzeće za električnu energiju (*Public Power Corporation*) podnesen je Komisiji te se očekuje da će se ispitati na tržištu čim tijela vlasti izdaju konačno odobrenje. Nisu ispunjeni utvrđeni ciljevi u pogledu broja zaposlenika Nezavisnog tijela za javne prihode, ali su nadležna tijela potvrdila da postupci zapošljavanja koji su u tijeku u Ministarstvu financija neće negativno utjecati na kapacitet nezavisnog tijela.

Učinkovitom i primjerenom upotrebom sredstava dostupnih u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost moglo bi se pomoći grčkom gospodarstvu da se oporavi od trenutačne krize i odgovori na izazove s kojima se i dalje suočava, unatoč postignutom napretku. Trajni napori oko provedbe reformi za uklanjanje preostalih nedostataka od ključne su važnosti. Ako se znatna financijska sredstva koja Grčka ima pravo primiti u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost iskoriste na učinkovit i odgovarajući način, ona mogu pridonijeti rastu, otvaranju radnih mjesta i dvostrukoj tranziciji u sljedećim godinama. Očekuje se da će se reforme i ulaganja u okviru predstojećeg plana za oporavak i otpornost temeljiti na prethodnim i tekućim reformama u kontekstu postupka pojačanog nadzora te ih dopuniti.

Zaključak je izvješća da je Grčka poduzela potrebne mjere kako bi ispunila svoje posebne obveze unatoč nepovoljnim okolnostima prouzročenima pandemijom. Dosad nezabilježeni događaji doveli su u prvoj polovici godine do naglog gospodarskog pada i potpunog zastoja u provedbi niza reformi zbog potrebe za rješavanjem neposrednih prioriteta. Međutim, nadležna tijela uspjela su posljednjih mjeseci ponovno započeti s radom na obvezama te su provela niz temeljnih reformi. Europske institucije pozdravljaju blisku i konstruktivnu suradnju u svim područjima i potiču nadležna tijela da nastave sa svojim zalaganjima za brzo dovršenje provedbe nedavno donesenoga primarnog zakonodavstva te da ih prema potrebi pojačaju. To se posebno odnosi na reforme financijskog sektora u okviru kojih će uskoro biti dovršeno i doneseno opsežno sekundarno zakonodavstvo.

MAKROEKONOMSKA KRETANJA

Pandemija koronavirusa ima snažan negativan utjecaj na grčko gospodarstvo. Gospodarstvo je u drugom tromjesečju 2020. doživjelo pad od 14,2 % jer je gospodarska aktivnost ograničena kako bi se zaustavilo širenje pandemije. Uslužni je sektor bio posebno teško pogođen i tijekom ljetne sezone zbog važnosti međunarodnog turizma. Iako je povećanje stope nezaposlenosti do sada bilo relativno slabo, djelomično zbog programa zaštite koje su pravodobno uspostavila nadležna tijela, zaposlenost je osjetnije pogođena s obzirom na manju potražnju za sezonskim radnicima. Očekuje se da će stagnacija

gospodarstva i pad cijena energije dovesti do privremenog smanjenja potrošačkih cijena 2020.

Budući da broj novih slučajeva zaraze koronavirusom i dalje raste, oporavak će vjerojatno biti nešto sporiji nego što se prije očekivalo. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2020., očekuje se da će se realni BDP smanjiti za 9 % u 2020. i povećati za 5 % u 2021. U predviđanjima se u obzir uzimaju samo postupno povećanje potražnje za turističkim uslugama, opreznija potrošnja potrošača te stalna nesigurnost i niža dobit u korporativnom sektoru. Nadležna tijela donijela su velik broj mjera za ublažavanje gospodarskih posljedica prouzročenih mjerama ograničavanja zaraze u 2020. te mjera za poticanje ukupne potražnje u 2021. Ta su predviđanja dovršena prije najave trotjednog ograničenja kretanja 5. studenoga 2020. i odgovarajućih mjera potpore ([6]).

Kada je riječ o izgledima, nesigurnost i rizici vrlo su visoki zbog neizvjesnog razvoja svjetske zdravstvene krize. Sve stroža ograničenja koja su već provedena u Grčkoj i drugim europskim zemljama mogla bi negativno utjecati na kratkoročne izglede. Dodatna ograničenja kretanja osoba i robe koja će se provesti idućih mjeseci u Grčkoj i inozemstvu ostat će znatan izvor nesigurnosti s obzirom na važnost međunarodnog turizma. Dodatne negativne rizike čine pojačana geopolitička napetost u regiji i stalni migracijski pritisci. S pozitivne strane, mjerama potpore donesenima na razini EU-a, uključujući instrument Next Generation EU, mogla bi se 2021. znatno potaknuti potražnja te u budućnosti ojačati temeljne gospodarske značajke i gospodarska otpornost. Konkretnije, u Komisijinu prognozu nije uključen učinak plana oporavka i otpornosti jer je taj plan još u ranoj fazi razvoja. Očekuje se da će reforme i ulaganja provedeni u okviru tog plana, nakon što se u potpunosti utvrde, donesu i provedu, imati pozitivan učinak na izglede za rast.

FISKALNA KRETANJA I IZGLEDI

Očekuje se da će fiskalni učinak gospodarskog pada i trošak hitnih mjera donesenih radi suzbijanja pandemije koronavirusa ove godine dovesti do velikoga fiskalnog deficita. Predviđa se da će 2020. primarni saldo koji se prati u okviru pojačanog nadzora dosegnuti –4,4 % BDP-a. Osim manjka prihoda do kojeg je došlo uslijed recesije, u predviđanjima se uzima u obzir produljenje mjera koje su nadležna tijela već donijela posljednjih mjeseci kako bi ublažila pad. Te mjere obuhvaćaju povećanje ukupne omotnice za „povratne predujmove" poduzećima te produljenje postojećih mjera potpore za nezaposlene i zaposlenike poduzeća pogođenih pandemijom. U prognozi se, nakon presude Državnog vijeća u srpnju 2020., u obzir uzima i retroaktivna isplata umirovljenicima za kratko razdoblje prije stupanja na snagu mirovinske reforme iz 2016.

Očekuje se da će Grčka svojom fiskalnom politikom nastaviti podupirati oporavak tijekom 2021. Iako je većina mjera poduzetih 2020. usmjerena na izravne posljedice pandemije (troškovi zdravstvene zaštite, potpora za razdoblje ograničenog kretanja, odgoda plaćanja poreza itd.), nadležna tijela najavila su i privremene mjere za veće poticanje potražnje i zapošljavanja 2021. To uključuje smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje za tri postotna boda, obustavu poreza socijalne solidarnosti za privatni sektor te novu privremenu subvenciju za zapošljavanje. Te su mjere korak u pravom smjeru prema

([6]) Prognoza je pripremljena uzimajući u obzir informacije dostupne do zaključnog roka 22. listopada 2020. Više pojedinosti o Komisijinoj jesenskoj prognozi 2020. dostupno je ovdje: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2020-economic-forecast_hr.

smanjenju visokoga poreznog opterećenja rada, a njihova je privremena priroda u skladu s ciljem osiguravanja srednjoročne održivosti javnih financija. Fiskalnom politikom planiranom za 2021. uzima se u obzir nastavak primjene opće klauzule o odstupanju u 2021.

U nacrtu proračunskog plana za 2021. očekuje se da će primarni deficit koji se prati u okviru pojačanog nadzora 2021. dosegnuti 1,1 % BDP-a. U predviđanjima nadležnih tijela uzimaju se u obzir nove mjere, posebna pričuva kojom bi se mogle financirati neposredne potrebe koje bi mogle nastati uslijed razvoja pandemije i ambiciozan sedmogodišnji program potrošnje za obranu. Predviđanja nadležnih tijela optimističnija su od Komisijine jesenske prognoze 2020., u kojoj se 2021. očekuje primarni deficit od 3,4 % BDP-a. Međutim, znatan dio te razlike proizlazi iz metodoloških pretpostavki u pogledu a) navedenog knjiženja određenih hitnih mjera, čija su pravila pojašnjena tek nakon predstavljanja nacrta proračunskog plana, te b) uključivanja Mehanizma za oporavak i otpornost u makroekonomski scenarij nadležnih tijela ([7]). Osim toga, Komisija je u svojoj prognozi opreznija u pogledu zatvaranja deficita računa za obnovljive izvore energije predviđenog nacrtom proračunskog plana, s obzirom na to da tek treba utvrditi mjere politike kojima će se ostvariti to poboljšanje, te smatra da je provedbi novog programa obrane potrebno pristupiti postupnije.

Usporen je napredak u dovršenju ponovne procjene vrijednosti poreza na nekretnine na nacionalnoj razini te je ispunjenje te posebne obveze do sredine 2020. odgođeno za sredinu 2021. Neizbježna kašnjenja u prvoj polovini godine posljedica su mjera ograničenja kretanja zbog koronavirusa, a daljnja kašnjenja uzrokovala je procjena kvalitete provedena na temelju uspješnih žalbi Državnom vijeću. Dovršetak ponovne procjene i proširenja postojećeg sustava utvrđivanja vrijednosti prema zonama planira se za ožujak 2021., na vrijeme za procjenu poreza na nekretnine u kolovozu 2021.

Postoji znatna nesigurnost u pogledu trenutačne procjene i prognoze: daljnjim pogoršanjem zdravstvene krize mogla bi se stvoriti potreba za dodatnim fiskalnim mjerama, koje bi trebale biti ciljane i privremene kako bi se ograničile njezine posljedice i potaknuo oporavak 2021. Dodatni rizici povezani su s aktivacijom državnih jamstava koja su nedavno izdana u okviru skupa hitnih mjera. Drugi se rizici odnose na troškove tekućih parničnih postupaka i preostalih obveza pružanja javnih usluga koji bi, nakon postizanja dogovora, mogli pogoršati saldo. Nesigurnost u pogledu punog opsega retroaktivne naknade za smanjenja dopunskih mirovina i sezonskih bonusa koja su uvedena prijašnjim mirovinskim reformama i dalje je prisutna jer odluka Državnog vijeća za 2020. još nije objavljena. Naposljetku, dodatni rizik proizlazi iz mogućih dodatnih troškova zdravstvenog osiguranja osoba koje nisu zdravstveno osigurane. S pozitivne strane, očekuje se da će Grčka uvelike ostvariti koristi od Mehanizma za oporavak i otpornost, čiji je cilj poduprijeti održiv gospodarski oporavak pružanjem velike financijske potpore reformama i ulaganjima kojima se potiče rast.

([7]) U Komisijinu prognozu nije uključen učinak planova za oporavak i otpornost jer je njihova potpuna provedba uvjetovana pozitivnom ocjenom Komisije i potvrdom provedbenom odlukom Vijeća, kao i ostvarivanjem ključnih etapa i ciljeva. Nadalje, u Komisijinoj prognozi nisu uzeti u obzir nikakvi izdaci u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost jer u nacrtu proračunskog plana takvi projekti nisu dovoljno detaljno prikazani.

DRŽAVNO FINANCIRANJE I ANALIZA ODRŽIVOSTI DUGA

Prinosi na grčke državne obveznice i dalje su niski, a vladine gotovinske rezerve blizu su razina prije krize. Nadležna tijela nedavno su uspješno dovršila izdavanje 15-godišnje obveznice. Prinosi na dugoročne grčke državne obveznice i dalje su na povijesno niskim razinama. Gotovinske pričuve opće države sada iznose 34,5 milijardi EUR (kraj rujna), a saldo računa za gotovinske rezerve ostao je nepromijenjen i iznosi 15,7 milijardi EUR. Ukupne gotovinske pričuve opće države bile bi dovoljne za pokrivanje približno dvogodišnjih potreba za financiranjem čak i bez izdavanja daljnjih obveznica.

Europske institucije provele su sveobuhvatnu reviziju okvira za održivost duga, kako je najavljeno u petom izvješću o pojačanom nadzoru. Revidirani okvir uključuje osnovni scenarij usklađen s okvirom Komisije koji se primjenjuje za procjenu održivosti duga svih država članica te analizu scenarija za pojedinu državu članicu. Revizija se temelji na tržišnim pokazateljima koji su lako dostupni i dobro razumljivi te pospješuje usklađenost pretpostavki s tržišnim očekivanjima u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju. U reviziji se uzimaju u obzir i pretpostavke dugoročnog rasta i kamatnih stopa iz Izvješća o starenju stanovništva za 2021. Analizom scenarija obuhvaćeni su rizici koji su posebno relevantni za zemlje s visokim dugom kao što je Grčka.

Unatoč lošijim kratkoročnim izgledima, osnovni scenarij pokazuje da će se udio duga u BDP-u ponovno početi smanjivati. U kratkoročnom se razdoblju predviđa da će se javni dug povećati sa 180,5 % BDP-a u 2019. na više od 207 % BDP-a u 2020. Međutim, očekuje se da će se od 2021. udio duga u BDP-u smanjivati s obzirom na to da bi hitne fiskalne mjere poduzete tijekom pandemije trebale biti privremene i da će se gospodarstvo početi oporavljati u 2021. Očekuje se da će državne bruto potrebe za financiranjem u sljedećih 20 godina iznositi oko 15 % BDP-a, prije nego što se smanje na oko 13 % BDP-a do 2060. Rezultati te simulacije osnovnog scenarija uglavnom su potkrijepljeni pretpostavljenim povoljnim uvjetima financiranja, velikim udjelom duga koji po niskim stopama financiraju službeni zajmodavci i prosječno dugim dospijećem nepodmirenog duga.

U dva alternativna scenarija upućuje se na to da bi više stope refinanciranja mogle pogoršati izglede, pogotovo u kombinaciji s niskim rastom, i naglašava važnost nastavka provedbe ambicioznog plana rasta. Osnovne pretpostavke podložne su nesigurnosti, koja se povećava tijekom razdoblja projekcije. Uvjeti financiranja mogli bi biti nepovoljniji od pretpostavljenih, posebno u dugoročnom razdoblju. Prema scenariju s višom premijom rizika, u okviru kojeg se premije rizika povezuju s razinom duga u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, udio duga i dalje je znatno veći nego u osnovnim projekcijama, iako se smanjuje. Veće su i bruto potrebe za financiranjem, koje su dugoročno i dalje neznatno ispod 20 % BDP-a Prema scenariju u kojem je rast BDP-a niži nego u osnovnom scenariju, uz postojanje više premije rizika, razina duga dugoročno je i dalje visoka, a bruto potrebe za financiranjem premašuju 20 % BDP-a od sredine 2030.-ih, što upućuje na preostale rizike za održivost. Prema tom bi scenariju rast dugoročno ostao ispod rasta europodručja, što naglašava važnost ostvarenja programa rasta čiji je nacrt pripremila „Pissaridesova komisija", a nadležna tijela objavila su ga u kolovozu 2020. Mehanizam za oporavak i otpornost prilika je za povećanje potencijalnog rasta ulaganjima i reformama.

UPRAVLJANJE JAVNIM PRIHODIMA

Zakonodavstvo o ljestvici dopunskih prihoda za Nezavisno tijelo za javne prihode, koje je ključan korak prema dovršetku reforme u području ljudskih resursa, objavljeno je u

svrhu javnog savjetovanja te se očekuje da će biti doneseno do kraja studenoga 2020. Očekuje se da će se reformom ojačati sposobnost Nezavisnog tijela da zadrži postojeće i privuče novo visokokvalificirano osoblje, s obzirom na to da je na kraju trećeg tromjesečja broj tog osoblja bio znatno ispod cilja utvrđenog za kraj 2019. (11 947 u usporedbi s 12 500). Nadležna tijela potvrdila su da postupci zapošljavanja koji su u tijeku u Ministarstvu financija neće negativno utjecati na ukupni kapacitet Nezavisnog tijela. Očekuje se da će se globalna reforma u području ljudskih potencijala početi primjenjivati do 1. siječnja 2021.

Ostvaren je daljnji napredak u jačanju okvira za borbu protiv krijumčarenja. Nacrt zakona objavljen je u svrhu javnog savjetovanja i očekuje se da će biti donesen do studenoga 2020. Sadržava odredbe za jačanje kapaciteta Operativnoga koordinacijskog centra, koji koordinira borbu protiv krijumčarenja i dio je Nezavisnog tijela za javne prihode. Očekuje se da će se donošenjem tih odredbi dodatno olakšati zapošljavanje osoblja u tom centru.

Općenito, ostvaren je dobar napredak u ispunjavanju ciljeva postavljenih u pogledu ključnih pokazatelja uspješnosti, među ostalim u pogledu naplate duga, a nastavlja se rad na daljnjem jačanju kapaciteta Nezavisnog tijela za naplatu duga i reviziju. Brojni pokazatelji daleko su bolji od očekivanog u trenutačnim okolnostima, djelomično zbog popusta za pravodobno plaćanje poreznih dugova, koji su uvedeni nakon izbijanja pandemije.

Nadležna tijela donijela su niz posebnih mjera za podmirenje poreznih obveza koje su se pojavile tijekom pandemije. Ti se novi programi odnose na odgodu plaćanja poreza koja je uvedena na početku pandemije, a njima se olakšava ponovni ulazak u planove podmirenja za plaćanja koja su prekinuta tijekom pandemije, s obzirom na stroge kazne koje bi se inače primjenjivale u skladu s okvirom dogovorenim 2019. Osim toga, „druga prilika" pružena je i planovima podmirenja koji su dogovoreni prije stupanja na snagu okvira za podmirenje iz 2019. Program se još ne primjenjuje, a trebao bi omogućiti odgovarajuću provjeru razloga zbog kojih su dužnici prekinuli ispunjavanje svojih obveza i njihovo ispunjavanje obveza u prošlosti. Kad je riječ o državnim jamstvima koja su aktivirale banke i koja trenutačno obrađuje i plaća država uime prvotnih dužnika (vidjeti financijski odjeljak), nadležna tijela uspostavila su i program podmirenja kojim bi se dužnicima omogućilo da ih otplaćuju državi u najviše 120 obroka. Kako bi se održala platna disciplina, nadležna tijela pojasnila su da dužnici koji su odustali od tog izvanrednog programa neće imati pravo uključiti se u druge programe podmirenja te će se stoga na njih primijeniti ovrha. Provedba tih ovršnih mjera pomno će se pratiti.

UPRAVLJANJE JAVNIM FINANCIJAMA I JAVNA ULAGANJA

Iznos dospjelih nepodmirenih obveza smanjio se od posljednjeg izvješća, ali potrebni su trajni napori kako bi se ostvario ambiciozan cilj za kraj godine. Iako su dospjele nepodmirene obveze i dalje iznad razina predviđenih u akcijskom planu iz listopada 2019., nadoknađena su odstupanja s početka 2020. nastala djelomično i kao posljedica pandemije, s iznimkom zaostataka u obradi zahtjeva za mirovinu, gdje se iskorištavanje punog potencijala automatske obrade i dodjela mirovina očekuju tek sljedeće godine. Nadležna tijela potvrdila su cilj nulte stope dospjelih nepodmirenih obveza za kraj 2020. u svim sektorima osim kad je riječ o zahtjevima za mirovinu, no taj je cilj i dalje izložen rizicima, među ostalim zbog ponovnog izbijanja pandemije. S obzirom na nepredviđeno povećanje broja zahtjeva za mirovine koje je potaknuto pravnim i tehničkim čimbenicima, potpuno rješavanje zaostataka u obradi zahtjeva za mirovinu očekuje se do prosinca 2021.

Iako se dospjele nepodmirene obveze smanjuju, nove se i dalje gomilaju, što naglašava važnost provedbe preporuka Grčkog revizorskog suda, posebne obveze do sredine 2021., među kojima je ključno jačanje sustava unutarnje kontrole. Jačanje sustava unutarnje kontrole bit će ključno i za dobro upravljanje projektima koji će se financirati u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Do kraja godine planira se donošenje zakona kojim će se utvrditi konceptualni okvir unutarnje kontrole. Sada je izazov ostvariti punu provedbu njegove komponente upravljanja javnim financijama u cijeloj javnoj upravi te osigurati učinkoviti nadzor Ministarstva financija nad tom provedbom. Reformi će pogodovati nedavne mjere koje je poduzeo Grčki revizorski sud te, u srednjoročnom razdoblju, nedavno započeto pojednostavnjenje okvira za izvršenje proračuna i postupka plaćanja.

Posebna obveza do sredine 2020. u pogledu uspostave sustava jedinstvenog računa riznice uspješno je ispunjena. Pušten je u rad sustav jedinstvenog računa riznice, koji pruža pregled stanja državnih gotovinskih sredstava i učinkovit je instrument za praćenje likvidnosti. Ministarstvo financija uspostavilo je namjenski instrument za praćenje predviđanja novčanih sredstava subjekata, koji će se uvoditi postupno.

Reforma računskog plana, uključujući obveze do sredine 2021. i sredine 2022., općenito dobro napreduje, a započeo je napredak i u njezinoj primjeni na proračun za javna ulaganja. Nakon primjene administrativne klasifikacije na redovni proračun 2019. trenutačno je u pripremi funkcionalna klasifikacija računa zajedno s okvirom za izradu proračuna na temelju uspješnosti. To su dobrodošle i ambiciozne reforme. Puna primjena računskog plana na proračun za javna ulaganja počela je uzimati zamah. Koraci poduzeti kako bi se osigurala njegova interoperabilnost sa središnjim informatičkim sustavom, čiji je dovršetak planiran do ožujka 2021., trebali bi znatno ubrzati postupak plaćanja. Time će se znatno smanjiti i mogućnost nastanka dospjelih nepodmirenih obveza. Provedba drugih mjera, uključujući aplikaciju za elektroničko izdavanje računa u javnoj nabavi i nadogradnju središnjeg sustava plaćanja za redovni proračun, uglavnom napreduje prema planu.

Nadležna tijela planiraju do kraja godine donijeti veliku reformu javne nabave. Reforma se temelji na iskustvu u provedbi pravila uvedenih 2016. i usmjerena je na rješavanje, među ostalim, uočenoga velikog broja postupaka s jedinstvenom ponudom ili ugovora koji se dodjeljuju isključivo na temelju najniže ponuđene cijene. Njome se isto tako dodatno pojednostavnjuju dugotrajni postupci dodjele. Reforma je ključna kako bi se osigurala brza apsorpcija dostupnih financijskih sredstava i podržao oporavak. Nadležna tijela istodobno nastavljaju s digitalizacijom postupka i pripremaju strategiju javne nabave za razdoblje 2021.–2025. kojom bi se trebala poduprijeti zelena tranzicija i ojačati borba protiv korupcije.

U očekivanju znatnih sredstava koje bi Grčka trebala primiti iz sljedećega višegodišnjeg financijskog okvira, nadležna tijela uvode portfelj strateških projekata za odabir velikih infrastrukturnih projekata i ostvaruju napredak u uspostavi instrumenta za pripremu projekata. Portfeljem strateških projekata olakšat će se odabir projekata od nacionalne važnosti, a koordinirat će se na razini Vijeća ministara, izvan osnovne strukture resornih ministarstava. Očekuje se da će se instrumentom za pripremu projekata ubrzati priprema projekata uključenih u portfelj strateških projekata, odnosno omogućiti njihov učinkoviti prelazak iz idejne faze u fazu provedbe. Instrument će se uspostaviti u okviru Fonda za razvoj imovine Helenske Republike te će se uvesti odgovarajuće zaštitne mjere kako bi se osiguralo da Fond nastavi neovisno izvršavati svoj postojeći temeljni mandat. Instrument će kao strateški partner podupirati međunarodna financijska institucija. Provedba akcijskog plana za

poboljšanje praćenja i predviđanja proračuna za javna ulaganja uglavnom napreduje prema očekivanjima.

SOCIJALNA SKRB

Nadležna tijela ostvaruju dobar napredak u dovršavanju organizacijskog i institucijskog ustroja jedinstvenog fonda socijalne sigurnosti (e-EFKA), što je posebna obveza do kraja 2020. Spajanje funkcija javnog sektora i dopunskih mirovina već je provedeno, kao i fizičko preseljenje ureda, a predstoji preseljenje zaposlenika bivšeg fonda za poljoprivrednike (OGA), koje bi se trebalo u potpunosti dovršiti do kraja godine. U skladu s ciljevima napredovala je i digitalna obrada zahtjeva za mirovinu. Očekuje se da će zbog problema s dostupnošću podataka postupak obrade teći sporije do ožujka 2021., ali bi se nakon toga trebao ponovno ubrzati.

Grčka povećava razinu pripravnosti zdravstvenog sustava na trenutačnu zdravstvenu krizu, a posebna obveza provedbe cjelovite i učinkovite primarne zdravstvene zaštite od ključne je važnosti u tom pogledu. Više od 160 zdravstvenih centara sada može primiti pacijente sa simptomima koronavirusa, a na području Atene uspostavljene su dodatne ambulante. Nadležna tijela povećavaju i kapacitete za testiranje te nastavljaju s potrebnim zapošljavanjem novog osoblja. Kad je riječ o reformi primarne zdravstvene zaštite, koja je započela 2018., nadležna tijela planiraju u kratkom roku produljiti upis pacijenata preko zdravstvenih centara te im istodobno omogućiti veću slobodu izbora pri odabiru pružatelja zdravstvenih usluga. Potpuno iskorištavanje usluge elektroničkih zdravstvenih kartona, koja trenutačno nije u potpunosti operativna, u tom bi okviru bilo ključno za suzbijanje rizika od nepotrebnih višestrukih posjeta liječniku te česte promjene liječnika. Provedba selekcijske uloge liječnika vjerojatno će uključivati i poticaje, što je blaži instrument od onog propisanog reformom iz 2017., te bi se trebala pažljivo osmisliti. Nadležna tijela obvezala su se dovršiti novi pravni okvir do objave desetog izvješća o pojačanom nadzoru koje je predviđeno za sredinu 2021. Pozdravlja se činjenica da su nadležna tijela prekinula povratak na način pružanja primarne zdravstvene zaštite preko privatnih liječnika koji je prethodio reformi (i koji se temeljio na sustavu naknada za pružanje usluga u kombinaciji s ograničenjem od 200 posjeta) i za koji se pokazalo da posebno osjetljivim pacijentima ograničava pristup zdravstvenoj zaštiti.

Iznos preplaćenih sredstava i dalje je visok, ali poduzimaju se koraci kako bi se pospješio njihov povrat i spriječilo nastajanje novih. Nadležna tijela donijela su zakonodavstvo kojim se omogućuje povrat preplaćenih sredstava za farmaceutske proizvode za 2019. i početak povrata preplaćenih sredstava od dobavljača za 2018. i 2019. Nadležna tijela poduzimaju postupne korake kako bi riješila problem prekomjernog korištenja zdravstvenih usluga koji se temelji na ponudi, što opterećuje zdravstveni sustav i povećava financijsko opterećenje pacijenata, uključujući uvođenje dodatnih protokola liječenja i stavljanje još jačeg naglaska na pregovore o cijenama. Međutim, čini se da su potrebne temeljitije revizije kako bi se učinkovito suzbila potražnja potaknuta ponudom. Nadležna tijela trenutačno ne razmatraju uvođenje elementa podjele rizika u sustav povrata preplaćenih sredstava, čime bi se povećali poticaji za provedbu strukturnih mjera.

Centralizacija javne nabave u rashodima za zdravstvo, posebna obveza do sredine 2022., napreduje unatoč trenutačnoj situaciji. Nadležna tijela sve su bliže postizanju tog cilja, pri čemu je srednjoročni cilj 30 % udjela centralizirane nabave do prvog tromjesečja 2021. Dogovorila su se i o ponovnom aktiviranju centra za praćenje cijena od

siječnja 2021. te će do kraja 2020. donijeti novi pravni status Nacionalnog središnjeg tijela za javnu nabavu u području zdravstva.

Provedba posebnih obveza u pogledu subvencija za prijevoz i reformi naknada za osobe s invaliditetom općenito napreduje u skladu s dogovorenim rokovima, a dovršetak elementa aktivacije programa prihoda u okviru socijalne solidarnosti trebao bi ponovno započeti. Kad je riječ o subvencijama za prijevoz, posebna obveza do sredine 2020., u listopadu 2020. doneseno je sekundarno zakonodavstvo kojim se omogućuje redovita i objektivna nadoknada subvencioniranih karata za javni prijevoz za ranjive skupine, među ostalim osobe s invaliditetom i članove velikih obitelji, a u pripremi je sekundarno zakonodavstvo kojim se utvrđuju razine naknade za glavne prijevoznike. U tijeku je dovršavanje strateškog dokumenta za preispitivanje naknada za osobe s invaliditetom, posebne obveze za 2021., a pilot-projekt bit će pokrenut u ožujku 2021. Međutim, kad je riječ o pružanju usluga ponovnog uključivanja na tržište rada korisnicima programa zajamčenoga minimalnog dohotka, izbijanje pandemije koronavirusa zaustavilo je planove za procjenu rezultata pilot-projekta iz 2019. provedenog u nizu općina u cilju usmjeravanja njegove provedbe na nacionalnoj razini. Nadležna tijela planiraju u travnju 2021. pokrenuti uvođenje projekta na nacionalnoj razini.

KRETANJA U FINANCIJSKOM SEKTORU

Iako su uvjeti akomodativne monetarne politike omogućili grčkim bankama da iskoriste povoljne uvjete likvidnosti, očekuje se da će gospodarski učinci pandemije u budućnosti smanjiti ionako nisku profitabilnost banaka. Privremeno ublažavanje kolateralnih zahtjeva za kreditne operacije i uvjete Eurosustava za ciljane operacije dugoročnijeg refinanciranja omogućilo je bankama da povećaju svoje gotovinske rezerve. Tome je dodatno pridonijelo povećanje depozita od ožujka, zahvaljujući uglavnom trgovačkim društvima koja u jeku pandemije nastoje akumulirati likvidnost i manje izraženom, ali stabilnom trendu rasta depozita kućanstava. Kad je riječ o dobiti, povrat na kapital banaka u prvoj polovini 2020. i dalje je bio među najnižima u europodručju te se očekuje da će biti pod dodatnim pritiskom zbog visokih rezervacija za gubitke po kreditima, nesigurnosti povezane s novim korporativnim kreditima sljedeće godine i mješovitog učinka tekućih sekuritizacija neprihodonosnih kredita, što će, osim pozitivnog učinka na trošak rizika banaka, negativno utjecati na njihov neto prihod od kamata. Niska profitabilnost u kombinaciji s troškovima budućih sekuritizacija i postupnim ukidanjem prijelaznih bonitetnih aranžmana može predstavljati izazov za kapitalnu poziciju banaka, dok će se povećati oslanjanje na državnu imovinu. Prosječna stopa redovnoga osnovnog kapitala banaka na konsolidiranoj osnovi krajem lipnja 2020. iznosila je 14,7 % rizikom ponderirane imovine, što je iznad minimalnih kapitalnih zahtjeva.

Smanjenje neprihodonosnih kredita nastavilo se u prvoj polovini 2020., iako sporijim tempom nego prije, uz potporu bankovnih moratorija na otplatu kredita, koji će isteći krajem godine. Udio neprihodonosnih kredita nastavio se postupno smanjivati te je u lipnju 2020. dosegnuo 36,7 %, što je i dalje najveći takav udio u europodručju. Moratoriji na otplatu duga, u kombinaciji s privremenom fleksibilnošću nadzora, dosad su bili ključni za zaštitu bilanci banaka od učinka pandemije na kreditni rizik njihovih kreditnih portfelja. Međutim, velik udio prihodonosnih bankovnih kredita pod moratorijima upućuje na znatan rizik od povećanih potreba za rezervacijama nakon njihova isteka i na pogoršanje odgovarajućih stopa kvalitete imovine, dok je unutarnja sposobnost banaka da provedu održivo restrukturiranje kredita i dalje izazov. Banke su počele usklađivati svoje strategije

smanjenja neprihodonosnih kredita, no dosad knjiženim rezervacijama za gubitke po kreditima moglo bi se samo djelomično odgovoriti na mogući učinak pandemije na kvalitetu imovine banaka. Ključni element strategije banaka za rješavanje problema neprihodonosnih kredita i dalje je nastavak sekuritizacija u okviru programa Heraklo, za koje se očekuje da će biti zaključene u prvoj polovini 2021.

Nadležna tijela uspješno su provela ili proširila mjere potpore za održavanje pristupa financiranju za poduzeća pogođena koronavirusom. Helenska razvojna banka provodi program jamstava i subvencioniranje kamata za nove kredite poduzećima, za koje se čini da su uspješni u pružanju potpore davanju bankovnih kredita velikim poduzećima, a odnedavna i malim i srednjim poduzećima. Kao rezultat toga godišnja stopa rasta bankovnih kredita nefinancijskim društvima dosegnula je 8,3 % u rujnu 2020., što je najviša vrijednost od sredine 2009. Suprotno tome, kreditiranje kućanstava nastavilo se smanjivati, iako umjerenijim tempom u odnosu na posljednja tromjesečja. Nominalne kamatne stope nastavile su padati i stabilizirale su se na gotovo povijesno niskim razinama za nefinancijska društva.

Mjere ukratko izložene u nastavku prate se i ocjenjuju kao dio stalne obveze u području financijske politike:

- **Nakon donošenja novog Zakona o nesolventnosti nadležna tijela pripremaju sekundarno zakonodavstvo i potrebnu infrastrukturu.** Zakonom se predviđa donošenje oko 53 administrativnih odluka, što je zahtjevna zadaća. S obzirom na to da Zakon stupa na snagu u siječnju 2021., nadležna tijela nastoje postupno dovršiti taj proces, uz razvoj osnovne elektroničke platforme, do kraja prosinca 2020. Prioritet će biti rad na ključnim ministarskim odlukama o subvencijama za zajmove, mehanizmu prodaje i povratnog najma te algoritmu za izračun prijedloga restrukturiranja, a nadležna tijela obvezala su se da će do sredine studenoga europskim institucijama poslati nacrte u visokoj fazi dovršenosti. Novi okvir za nesolventnost važan je korak naprijed, a njegova učinkovitost ovisit će o kvaliteti provedbe. Bit će potrebno pomno praćenje, posebno u pogledu učinka novog mehanizma izvansudskog rješavanja sporova, kao i fiskalnih i financijskih učinaka novog programa prodaje i povratnog najma te jednogodišnjeg razdoblja prije davanja razrješnice, koje je predviđeno u određenim slučajevima. Ključno je da cijeli pravni okvir, uključujući sekundarno zakonodavstvo, kao i potrebna infrastruktura, budu uspostavljeni na vrijeme za stupanje na snagu novog Zakona o nesolventnosti kako bi se osigurala uspješna operacionalizacija novog okvira i izbjegli svi neželjeni negativni utjecaji na financijski sektor i kulturu plaćanja općenito.

- **Nadležna tijela donijela su niz novih odredbi kako bi se omogućila obrada dugotrajno neriješenih predmeta nesolventnosti kućanstava.** Zakonom je utvrđen fiksni vremenski raspored za skraćivanje rokova saslušanja koja su određena za udaljene datume. Nadležna tijela očekuju da će se promjena rasporeda i podnošenje cjelokupne relevantne dokumentacije provesti do trećeg tromjesečja 2021., što bi sudovima omogućilo rješavanje svih predmeta do travnja 2022. S obzirom na to da će provedba ovisiti o kapacitetu koji pojedinačni sudovi imaju za obradu predmeta, potrebno je pomno praćenje. Uspjeh tih odredbi ovisit će o sposobnosti nadležnih tijela da riješe probleme nedostatka osoblja i infrastrukturne nedostatke.

- **Nadležna tijela donijela su i prvi skup mjera čiji je cilj poboljšanje funkcionalnosti i pristupačnosti platforme za elektroničke dražbe.** Mjerama se olakšava elektronička razmjena relevantnih dokumenata preko platforme za elektroničke dražbe. Kad je riječ o dodatno utvrđenim problemima koji su uglavnom povezani s mehanizmom prilagodbe

rezervne cijene i interoperabilnosti platforme za elektroničke dražbe s drugim državnim bazama podataka, nadležna tijela potvrdila su da će ih se razmatrati u kontekstu izmjena Zakona o parničnom postupku. Nacrt izmijenjenog zakona bit će dovršen početkom 2021., nešto kasnije nego što je prvotno planirano, ali prije rujna 2021., kada bi trebao stupiti na snagu. Nadležna tijela obvezala su se da će u studenome 2020. podnijeti izvješće o napretku.

- **Provedba dogovorenog plana za poravnanje aktiviranih državnih jamstava napreduje, a zaostaci u obradi aktiviranih jamstava i dalje su znatni.** Razmatranje i isplata zahtjeva za treće tromjesečje 2020. ubrzali su se nakon manjkova zabilježenih tijekom ograničenja kretanja. Nakon izmjene relevantnoga pravnog okvira početkom lipnja repozitorij elektroničkih datoteka postao je operativan, dok je interoperabilnost s lokalnim poreznim uredima u fazi testiranja. Osim toga, nadležna tijela zapošljavaju 30 zaposlenika koji bi trebali početi s radom u studenome. Očekuje se da će se tim važnim koracima osigurati predviđeno znatno ubrzanje poravnanja aktiviranih jamstava do kraja 2020.

- **U rujnu je izglasana ograničena izmjena primarnog zakonodavstva o odgođenim poreznim odbicima kako bi se zaštitila sposobnost banaka da pokriju gubitke u svim slučajevima, uključujući sanaciju.** U tijeku je rad na daljnjim tehničkim aspektima u obliku sekundarnog zakonodavstva u cilju operacionalizacije svih aspekata okvira, među ostalim u kontekstu sanacije i posebne likvidacije.

S obzirom na izazove koje je donijela pandemija, Grčki fond za financijsku stabilnost nastavio se zalagati za pružanje potpore sistemskim bankama. Fond je podupirao sistemske banke u pripremi ažuriranih planova za smanjenje neprihodonosnih kredita i njihova preoblikovanja (razdvajanja). Fond je u postupku preispitivanja očekivanja dioničara, pri čemu se uzimaju u obzir različiti učinci pandemije.

TRŽIŠTE RADA

Grčko tržište rada pokazalo se posebno otpornim nakon izbijanja pandemije koronavirusa, ali produljeno trajanje pandemije predstavlja ozbiljan rizik za zaposlenost, zbog čega je potrebno dodatno ojačati aktivne programe tržišta rada. Brzo donošenje hitnih mjera usmjerenih na pružanje potpore poduzećima i zaštitu radnih mjesta doprinijelo je uočenoj otpornosti tržišta rada. Međutim, s obzirom na to da pandemija sve više uzima maha, restrukturiranje u najpogođenijim sektorima moglo bi postati neizbježno. Kako bi se poduprli takvi postupci restrukturiranja i izbjegao porast nezaposlenosti, potrebne su učinkovite javne službe za zapošljavanje i djelotvoran sustav aktivnih politika tržišta rada. Usprkos jačanju nekih aktivnih programa tržišta rada, u cjelokupnom sustavu i dalje postoje ograničenja u pogledu kapaciteta, što je, zajedno s poremećajima uzrokovanima pandemijom, dovelo do kašnjenja u provedbi tekuće reforme. Konkretno, ostvaren je ograničeni napredak u pogledu usvajanja novog modela donošenja politika i sustavnog pružanja usluga ponovnog uključivanja na tržište rada za primatelje zajamčenoga minimalnog dohotka.

Vlada je predstavila prijedloge za modernizaciju više aspekata radnog zakonodavstva. Novim zakonodavstvom, o kojem se trenutačno provode savjetovanja sa socijalnim partnerima, predviđaju se znatne promjene, čime se, među ostalim, osuvremenjuju propisi o radnom vremenu i godišnjem odmoru, zakonodavstvo o zaštiti radnih mjesta, otpuštanju i sindikatima. Nadalje, njima se predviđa produljenje očinskog i roditeljskog dopusta te

institucionalizacija rada na daljinu, čime se nacionalno radno zakonodavstvo približava najboljim praksama EU-a. Kodifikacija radnog zakonodavstva, posebna obveza do kraja 2020., odgođena je zbog pandemije, ali se njezino donošenje i dalje očekuje do kraja 2020.

TRŽIŠTA ROBE I TRŽIŠNO NATJECANJE

Nadležna tijela napreduju s ispunjenjem većine posebnih obveza do sredine 2020. u okviru izdavanja dozvola za ulaganja te su i dalje predana provedbi proširenog plana reformi. Nadležna tijela trebala bi do kraja studenoga podnijeti na javno savjetovanje prijedlog zakona kojim će se pojednostavniti postupci izdavanja dozvola u većini sektora koji do sada nisu reformirani te su izradila vremenski okvir za potpuno pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola za ulaganja u svim preostalim djelatnostima do lipnja 2021. Usporedno s time nastavljaju pojednostavnjivati i usavršavati područja povezana s već reformiranim sektorima. U području inspekcija očekuje se da će svi alati za početak rada u tri dogovorena prioritetna područja biti brzo stavljeni u funkciju, kao i uvođenje osposobljavanja. Očekuje se da će se preostali elementi za osiguravanje učinkovite provedbe i usklađenosti u tim područjima u potpunosti riješiti do travnja 2021., usporedno s uvođenjem okvira za inspekcije u preostala četiri područja, za koje se očekuje da će biti dovršeno do kraja 2021. Uspješan završetak preostalih aktivnosti uvelike ovisi o pravodobnom doprinosu svih uključenih ministarstava i predanosti svih dionika. Potpuno uvođenje odgovarajućeg informatičkog sustava, što je ključno za potporu novom okviru za izdavanje dozvola za ulaganja, i dalje kasni zbog pravnih problema.

Nadležna tijela postižu napredak u provedbi ključnih reformi poslovnog okruženja koje su pokrenute u okviru programâ. Ostvaren je napredak u pogledu certifikacija vanjskih procjenitelja i inspektora u području okoliša, kao i u pogledu pravnog okvira koji se odnosi na turizam, u cilju njegova usklađivanja s načelima reforme izdavanja dozvola za ulaganje. Tim radom dodatno se olakšava poslovanje. Osim znatnih poboljšanja u okvirima nesolventnosti i rješavanja sporova te predstojeće reforme javne nabave (vidjeti prethodno navedeno), nadležna tijela poboljšala su i ubrzala postupak povrata poreza na dodanu vrijednost. Cilj je ključnih intervencija predviđenih za ožujak 2021. pojednostavniti i ubrzati administrativne postupke, uključujući one povezane s građevinskim dozvolama, novoosnovanim poduzećima, elektroenergetskim priključcima i upisom vlasništva. Nadalje, uz tehničku potporu Komisije koja se pruža preko Svjetske banke, nadležna tijela osmišljavaju dodatne mjere u ključnim područjima. Vlada je poduzela i daljnje korake za reformu tržišta proizvoda i poboljšanje nadzora tržišta. Cilj je prijedloga zakona podnesenog Parlamentu početkom studenoga, među ostalim, osigurati pravednost i transparentnost za poslovne korisnike u području e-trgovine te istodobno omogućiti učinkovitije mehanizme nadzora tržišta i kontrolu nezakonite trgovine, kao i proširenje rada nedjeljom na trgovine i otvorene tržnice pod određenim uvjetima.

Unatoč napretku u postavljanju nove strategije za promicanje trgovine i izravnih stranih ulaganja, institucionalni aranžmani i dalje su nepotpuni, što otežava rad na povećanju otvorenosti i iskorištavanju potencijala Grčke u ključnim sektorima i izvoznim tržištima. Novu strategiju Ministarstva vanjskih poslova, kojom bi se trebalo ojačati izvozni potencijal zemlje i olakšati priljev izravnih stranih ulaganja, tek treba objaviti. Uspostava potrebnih upravljačkih struktura bila bi ključna za brzu prilagodbu plana, kako bi se uzeli u obzir novi prioriteti, kao i daljnje pojednostavnjenje, među ostalim na predcarinskoj razini. U međuvremenu nadležna tijela napreduju s provedbom digitalnih inicijativa za potporu e-trgovini i javnom nadmetanju za projekte za promicanje izvoza te

posebno integriranog sustava jedinstvenog sučelja pokrenutog u listopadu, kojim će se automatizirati postupci uvoza i izvoza.

Nadležna tijela ostvarila su napredak u području izrade karata šuma i katastarskih karata. Kad je riječ o kartama šuma, 80 % preostalih karata izrađeno je do listopada 2020. i postupno će se učitavati radi javnog savjetovanja. Nadležna tijela obvezala su se učitati sve preostale karte do prosinca 2020., a ratifikacija svih karata šuma bit će dovršena do srpnja 2021. Iako je zbog pandemije i drugih tehničkih poteškoća prvotni cilj od 45 % pokrivenosti katastarskim kartama morao biti odgođen do prosinca 2021., nadležna će tijela u cilju bržeg prikupljanja preostalih prava Parlamentu podnijeti prijedlog zakona koji bi trebao biti donesen u studenome 2020. Do listopada 2020. dovršeno je 35 % katastarskih karata. Natječaj za digitalizaciju ugovorâ o hipotekama spreman je za objavu čim se osigura financiranje.

Očekuje se da će katastarska agencija biti u potpunosti operativna do kraja 2021., u skladu s planom za katastarski projekt. To je kasnije nego što je predviđeno izvornom obvezom do sredine 2020. i rezultat je kašnjenja do kojih je došlo zbog pandemije, ali i prije nje. Imenovan je upravljački tim, a zapošljavanje tima za migraciju, koji je potreban radi prijelaza s hipotekarnih ureda na katastarske urede, neometano napreduje.

Velika reforma energetskog tržišta provedena je kao ciljni model, posebna obveza do sredine 2020., a stupila je na snagu 1. studenoga, što je velik korak Grčke prema ispunjavanju obveza iz pravne stečevine EU-a u području energetike. Očekuje se da će novi oblik tržištâ, s odvojenim elementima za dan unaprijed, unutardnevnim elementima i elementima uravnoteženja, omogućiti bolje utvrđivanje cijena te veće sudjelovanje i pristup tržištu za različite usluge. Novi model tržišta kompatibilan je s drugim tržištima EU-a, čime se omogućuje buduće povezivanje sa susjednim tržištima Italije i Bugarske. Bit će važno uložiti napore kako bi se osiguralo potpuno uklanjanje poremećaja na veleprodajnom tržištu i učinkovito praćenje tržišta s obzirom na tržišnu snagu pozicioniranih operatora te njegovo potpuno usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području energetike.

Nadležna tijela dostavila su 23. listopada konačni prijedlog protumonopolskih mjera u vezi s proizvodnjom električne energije iz lignita u javnom poduzeću za električnu energiju, što je ključan korak prema ispunjenju te posebne obveze. Međutim, Komisija i dalje čeka konačno odobrenje nadležnih tijela da bi započela s ispitivanjem predloženih mjera na tržištu kako bi se mogle provesti 2021. Provedbom tih mjera ispunila bi se posebna obveza i postupilo u skladu s dugogodišnjom praksom sudova EU-a. S obzirom na vrlo kratak vremenski okvir za provedbu mjera, europske institucije potiču grčka nadležna tijela na učinkovitiju suradnju tijekom sljedećeg razdoblja izvješćivanja.

Napredak se nastavio u drugim područjima energetske politike, dok je za rješavanje strukturnog deficita računa za obnovljive izvore energije potreban održiv pristup. Sve je veća zabrinutost u pogledu bilance računa za obnovljive izvore energije, a s obzirom na ambicije Grčke da poveća upotrebu obnovljivih izvora energije, važno je pronaći predvidljiv i pouzdan pristup koji se ne oslanja na *ad hoc* intervencije i u potpunosti je usklađen sa zakonodavstvom EU-a. To uključuje zaštitu razine i uvjeta u vezi s projektima za energiju iz obnovljivih izvora kojima je dodijeljena potpora. Grčka nastavlja s razgradnjom elektrana na lignit, a ove će se godine nekoliko postrojenja isključiti iz mreže. Nadležna tijela provela su javno savjetovanje o glavnom planu tranzicije, što je osnova za teritorijalne strategije i buduće reforme kako bi se pomoglo područjima pogođenima razgradnjom elektrana na lignit do kraja 2023.

Kao prvi korak prema reorganizaciji javnih željezničkih društava, nadležna tijela poboljšavaju upravljanje upravljačkim odborom zaduženim za racionalizaciju provedbe željezničkih projekata. Upravljački odbor pruža strateški nadzor i smjernice te koordinira pripremu akcijskog plana za željeznice. Prvi nacrt plana za transformaciju dvaju poduzeća s prijelaznim koracima bit će dovršen do kraja prosinca.

GRČKO DRUŠTVO ZA IMOVINU I UDJELE TE PRIVATIZACIJA

Društvo je krajem rujna 2020. objavilo svoje godišnje izvješće i financijske rezultate za 2019., u kojima je uočen znatan napredak u financijskim podacima većine njegovih društava kćeri te u njegovim financijskim rezultatima za 2019. Iako se očekuje da će pandemija utjecati na rezultate za 2020., čini se da su upravljačka i operativna poboljšanja u portfelju poduzeća Grčkog društva za imovinu povećala njihovu sposobnost da prebrode posljedice pandemije.

Nastavio se rad povezan s posebnim obvezama. U pogledu provedbe strateškog plana društva, i. nadležna tijela trenutačno ažuriraju ministarske smjernice u kojima se navode opća vladina vizija i očekivanja u pogledu društva te se očekuje da će biti dovršene do kraja 2020. Strateški plan ažurirat će se nakon izdavanja ministarskih smjernica. ii. Društvo i poduzeća u državnom vlasništvu provode sljedeću fazu uvođenja koordinacijskog mehanizma: fazu izjave o obvezama, u kojoj će biti navedeni financijski, operativni i drugi ciljevi poduzeća u državnom vlasništvu, a očekuje se da će biti dovršena do prosinca 2020. Osim toga, nadležna tijela izjavila su da namjeravaju nastaviti s pripremom ugovora o obavljanju usluga kojima se utvrđuju obveze pružanja javnih usluga za ograničen broj poduzeća u državnom vlasništvu. Preispitivanje upravnih odbora poduzeća u državnom vlasništvu uskoro će biti dovršeno, a preispitivanje upravnog odbora samo jednog od trinaest poduzeća u državnom vlasništvu još nije provedeno, konkretno, ono upravnog odbora Grčke izložbene organizacije (HELEXPO). To preispitivanje trebalo bi biti dovršeno do prosinca 2020. Prijenos Olimpijskog atletskog centra, koji se pokazao vrlo složenim, bilježi napredak unatoč kašnjenjima. Pripremni radovi povezani s natječajem dodatno su produljeni i sada se očekuje da će biti dovršeni do studenoga 2020., dok su radovi na održavanju u tijeku.

Kako bi se instrument za pripremu projekata uspostavio tako da se maksimalno poveća njegov doprinos ubrzanju apsorpcije sredstava EU-a u Grčkoj, nadležna tijela predložila su da Fond za razvoj imovine Helenske Republike preuzme tu funkciju. Preuzimanje te nove funkcije dovelo bi do povećanja broja zaposlenika i odgovornosti Fonda. Bit će važno osigurati da dodavanje te funkcije Fondu ne utječe na sposobnost društva da izvršava svoj temeljni mandat niti na njegovu neovisnost.

Ostvaren je dobar napredak u nizu transakcija uključenih u plan za razvoj imovine, dok je u pogledu drugih transakcija došlo do kašnjenja djelomično uzrokovanih pandemijom.

- **Dvije transakcije blizu su dovršetka.** Nadležna tijela nastavila su sa snažnim angažmanom i zalaganjem kako bi se ispunili preduvjeti za financijsko zaključenje transakcije *Hellinikon*. Nakon odluke Državnog vijeća od 18. rujna, kojom se odbija zahtjev za poništenje u vezi s tekućim natječajem za dodjelu dozvole za kockarnicu, utvrđen je način financijskog zaključenja transakcije. Međutim, još uvijek postoje neki neriješeni pravni predmeti o kojima će se raspravljati u studenome 2020. Unatoč nekim tehničkim problemima, očekuje se da će se *koncesija za marinu Alimos* financijski zaključiti prije kraja godine.

- **Iako je napredak u pogledu preostalih aktivnosti potrebnih za dodjelu *koncesije za autoceste društvu Egnatia* bio sporiji od očekivanoga u proteklim mjesecima, nadležna tijela nedavno su poduzela bitne mjere prema zaključenju te transakcije.** Konkretno, znatan broj naplatnih postaja dovršen je i započeo je s radom početkom studenoga te se očekuje da će dodatni broj biti dovršen i da će započeti s radom prije podnošenja obvezujućih ponuda koje je predviđeno za 11. prosinca, a Ministarstvo infrastrukture obvezalo se da će sve naplatne postaje započeti s radom prije početka ugovora o koncesiji. Očekuje se da će se time osigurati izvori prihoda za projekt i pokazati da su nadležna tijela predana nastavku njegove provedbe. Osim toga, tijekom posljednja dva mjeseca ostvaren je određeni napredak u odnosu na potrebne aktivnosti povezane s izdavanjem dozvola za preostalih 14 tunela. Nastavit će se pomno praćenje.

- **Ostvaren je napredak u nizu drugih transakcija koje su u tijeku.** To uključuje transakciju *Javno poduzeće za opskrbu plinom – DEPA Infrastructure*, za koju je regulatorno tijelo za energetiku pojasnilo tarifni okvir za operatore distribucijskih sustava, kao i opseg imovine kako bi se osiguralo da ta imovina ostane koherentna i privlačna. Faza poziva na iskaz interesa zaključena je u listopadu za tri *regionalne luke* i *podzemno skladište prirodnog plina Južna Kavala* te je privukla snažan interes ulagača.

- **Neke transakcije morale su se odgoditi zbog znatnog pada kapitalizirane vrijednosti imovine uzrokovanog pandemijom.** To se posebno odnosi na transakciju *Hellenic Petroleum*, koja je već pretrpjela znatna kašnjenja nakon neuspjeha prvog natječaja sredinom 2019., a Fond je sada smatrao da je njezino pokretanje potrebno odgoditi. Slično tome, odgođena je *prodaja 30 % međunarodne zračne luke Atena*, a Fond će odrediti sljedeće korake nakon poboljšanja situacije, vjerojatno krajem 2021.

Izvan područja primjene plana za razvoj imovine koji provodi Fond, nadležna tijela rade na uklanjanju dugotrajnih slabosti određenih poduzeća u državnom vlasništvu. To uključuje rješavanje strukturnih problema grčke zrakoplovne industrije *(Hellenic Aerospace Industry – HAI)* i nastavak prodaje imovine grčke industrije vozila (*Hellenic Vehicle Industry – ELVO)*, društva koje je u postupku posebne likvidacije. Nadležna tijela poduzimaju i korake za rješavanje pitanja koja su se pojavila u kontekstu povrata nespojive državne potpore u skladu s ranije donesenim odlukama Komisije (prodaja imovine poduzeća za proizvodnju feronikla *Larco* i potpora društvu za upravljanje državnim nekretninama (ETAD) u vezi s nekadašnjom imovinom grčkih brodogradilišta (*Hellenic Shipyards*)).

JAVNA UPRAVA I DIGITALNO UPRAVLJANJE

Nadležna tijela ostvarila su daljnji napredak u reformama javne uprave. Modernizacija upravljanja ljudskim resursima napreduje, a velika većina subjekata javnog sektora do sada je dovršila svoje digitalne organigrame, što je posebna obveza do kraja 2020. Do kraja listopada više od 80 % subjekata opće države dovršilo je svoje digitalne organigrame, a nadležna tijela očekuju da će gotovo svi subjekti završiti taj zadatak do kraja 2020. Napreduju i priprema opisa poslova i uspostavljanje veza između opisa posla i zaposlenika, što će omogućiti povezivanje s jedinstvenim platnim tijelom do kraja ove godine. Depolitizacija i profesionalizacija javne uprave i dalje se provodi u okviru jedinstvenog postupka odabira za rukovodeće položaje u subjektima u javnom sektoru, koji sada obuhvaća velik dio svih subjekata opće države. Dovršeno je imenovanje svih stalnih tajnika. Nadležna tijela ostvarila su napredak i u pogledu niza drugih mjera koje je potrebno provesti do kraja godine, a koje uključuju dovršetak izrade zakona (za koje se očekuje da će biti objavljeno radi javnog

savjetovanja u studenome) kojim će se dodatno ojačati Vrhovno vijeće za odabir civilnog osoblja i dovršetak ciklusa procjene uspješnosti za 2019.

Nadležna tijela poduzimaju korake u cilju kontrole veličine javnog sektora. Dinamika zapošljavanja stalnog i privremenog osoblja u 2020. i dalje je u skladu s planovima zapošljavanja. Međutim, očekivano smanjenje broja privremenih radnih mjesta zamjenom u stalna radna mjesta bilo je sporo te je potrebno pojačati napore kako bi se to smanjenje vidjelo u podacima za osoblje krajem 2020. Nadležna tijela rade na utvrđivanju godišnje gornje granice za privremeno osoblje do kraja 2020. Kako bi se izvukle pouke iz prošlosti, nadležna tijela dokumentiraju odstupanja od postupaka zapošljavanja i jedinstvene ljestvice plaća, s početnim naglaskom na razdoblje od srpnja 2019., dok bi prethodne godine bile obuhvaćene u drugoj fazi.

U cilju poboljšanja pravne sigurnosti i pristupa pravu, nadležna tijela utvrdila su daljnja područja za kodifikaciju te pripremaju kodifikaciju zakonodavstva o tržištu rada (riječ je o obvezi do kraja 2020.). Riječ je o procesu koji se razlikuje od modernizacije nekih aspekata prethodno navedenog zakonodavstva o radu, koji je zbog pandemije pretrpio kašnjenja. Očekuje se da će novi Zakon o radu biti donesen do kraja 2020. Godišnji plan kodifikacije za 2021., koji je donijelo Vijeće ministara, uključuje ambiciozne programe, među ostalim o prostornom i urbanističkom planiranju, trgovini robom i uslugama, naplati javnih prihoda i financiranju stranaka.

Nadležna tijela napreduju s ključnim reformama za poboljšanje digitalne uspješnosti Grčke s pomoću sveobuhvatne digitalne strategije, čija je izrada u tijeku, i nedavno donesenoga jedinstvenog pravnog okvira za digitalno upravljanje. U novoj nacionalnoj digitalnoj strategiji („Digitalna Biblija”), za koju se očekuje da će uskoro biti podnesena na javno savjetovanje, opisuju se ambiciozni plan Grčke za digitalnu transformaciju i prioriteti reformi za sljedeće četiri godine. Zakon o digitalnom upravljanju donesen je 22. rujna 2020. i predstavlja ključnu točku za Grčku u pogledu prenošenja Direktive EU-a o uspostavi Europskog zakonika elektroničkih komunikacija. Nadležna tijela uskoro namjeravaju predstaviti akcijski plan o koracima potrebnima za potpunu operacionalizaciju novog zakona.

Vidljiv je konkretan napredak u pogledu pojednostavnjenja i digitalizacije procesa i podataka u javnom sektoru, interoperabilnosti javnih sustava i registara, usavršavanja digitalnih vještina i pitanja povezanosti. Rad na pojednostavnjenju i digitalizaciji procesa nastavlja se provedbom Nacionalnog programa za pojednostavnjenje procesa, posebno u području prometa i pravosuđa. Nadležna tijela ostvaruju napredak u provedbi plana za razvoj integriranog portala za transakcije (gov.gr). Nastavlja se i rad na promicanju interoperabilnosti javnih registara i sustava te je pokrenut natječaj za digitalizaciju geoprostornih podataka za razvoj jedinstvene digitalne karte i registra državne infrastrukture. Poboljšanja digitalnih vještina, povezanosti i uvođenja novih tehnologija u poduzećima i dalje su ključni prioriteti za Grčku jer nadležna tijela nastavljaju provoditi svoju strategiju za usavršavanje digitalnih vještina, među ostalim preko Nacionalne digitalne akademije i Nacionalne koalicije za digitalne vještine i radna mjesta. Pitanja povezanosti rješavaju se dražbama pionirskih pojaseva za tehnologije 5G, koje su zakazane za kraj 2020., a nadležna tijela očekuju da će u konačnici dostići 96 % pokrivenosti tehnologijom 5G, što će zahtijevati velika ulaganja u mreže vrlo velikog kapaciteta. Očekuje se da će inovativni program za nacionalni fond za tehnologiju 5G u Grčkoj, uspostavljen nedavno donesenim Zakonom o digitalnom upravljanju, imati ključnu ulogu u razvoju 5G ekosustava.

PRAVOSUĐE I BORBA PROTIV KORUPCIJE

Ostvaren je stabilan napredak u prelasku na obvezno elektroničko podnošenje i obradu dokumenata na sudovima, a u tijeku je rad na distribuciji elektroničkih potpisa sucima i zaposlenicima pravne struke. Nadležna tijela obvezala su se da će uskoro podnijeti akcijski plan o *inicijativama povezanima s elektroničkim podnošenjem*, koji će sadržavati pregled trenutačnog stanja i pojedinosti planiranih mjera, uključujući raspored provedbe. Sljedeći koraci uključuju donošenje zakonodavstva do kraja prosinca 2020. Kad je riječ o *elektroničkom izdavanju sudskih odluka*, nadležna tijela planiraju svim sudovima do kraja siječnja 2021. dostaviti softver koji je u tu svrhu razvio sud u Pireju. Zabilježen je daljnji napredak u pogledu *elektroničkog izdavanja sudskih potvrda*. Nakon što su riješene zabrinutosti u pogledu zaštite osobnih podataka, nadležna tijela očekuju da će do studenoga 2020. završiti distribuciju elektroničkih potpisa za suce i administrativno osoblje. Nadležna tijela potvrdila su da je Ministarstvo pravosuđa spremno poduzeti zakonodavnu inicijativu koja je potrebna u pogledu distribucije elektroničkih potpisa zaposlenicima pravne struke s obzirom na stupanje na snagu obveznoga elektroničkog podnošenja u pravosudnoj upravi u siječnju 2021.

Nastavlja se evaluacija ponuda u kontekstu natječaja za drugu fazu integriranog sustava za obradu građanskih i kaznenih predmeta, posebna obveza do kraja 2020., a nadležna tijela potvrdila su svoju namjeru da ugovor dodijele odabranom ponuditelju u prosincu 2020. Nakon podnošenja ocjene tehničkog dijela ponuda Ministarstvu pravosuđa na odobrenje, nadležna tijela predviđaju dovršetak ocjene financijskog dijela ponuda do kraja studenoga 2020., na vrijeme za nastavak planiranog postupka dodjele ugovora u prosincu 2020.

Stabilan napredak zabilježen je u pogledu ostalih reformi pravosudnog sustava kako slijedi:

- *Nadležna tijela poduzela su niz inicijativa kako bi poduprla funkciju mirenja.* Središnji odbor za mirenje uspostavlja službu za pomoć pravnim stručnjacima i građanima kako bi dionicima pružio pravne smjernice i potporu. Nadležna tijela prate primjenu mirenja.

- *Izvješće o napretku u kojem se detaljno navode sljedeći koraci u pogledu provedbe zakonodavstva o posebnim vijećima na građanskim i upravnim sudovima dostavit će se do prosinca 2020.* Žalbeni sud u Ateni na plenarnoj je sjednici 1. listopada 2010. jednoglasno odlučio osnovati dva posebna vijeća za rješavanje predmeta u području tržišnog natjecanja, elektroničkih transakcija, energetike i zaštite osobnih podataka, a očekuje se da će nakon imenovanja novoizabranih sudskih uprava u listopadu 2020. to učiniti i drugi sudovi.

- *Aktivnosti povezane s poboljšanjem metoda rada na sudovima, koje su važan dio tekuće reforme pravosuđa, nastavljaju se prema planu.* Zakon o sudskom osoblju trebao bi biti donesen u prosincu 2020. Nadležna tijela nastoje unaprijediti i održavati stroge standarde u radu sudskih službenika, uglavnom jačanjem osjećaja dužnosti. Izmjena određenih odjeljaka nacrta Zakona o statusu sudaca i organizaciji sudova, za koje se očekuje da će poboljšati metodologiju za ocjenjivanje i profesionalno napredovanje sudaca te postupanje u disciplinskim pitanjima, povjerit će se odboru za izradu zakona u siječnju 2021. u cilju njegova donošenja na vrijeme za početak sljedeće sudske godine u rujnu 2021. Njegov rad bit će potpomognut tehničkom podrškom koju pruža Europska komisija.

- *Očekuje se da će se natječaj za projekt „JustStat” za stvaranje statističke jedinice za pravosudne podatke pokrenuti do kraja prosinca 2020.* Istodobno su nadležna tijela potvrdila da se u suradnji s Grčkim zavodom za statistiku pripremaju sekundarno zakonodavstvo, čime se osigurava tehničko znanje i iskustvo.

Nacionalno tijelo za transparentnost sada je u potpunosti operativno. Očekuje se da će to poboljšati koordinaciju, a poduzeti su i brojni važni koraci u pogledu suzbijanja korupcije u području politike. Nacionalno tijelo za transparentnost nadgleda provedbu nacionalnog antikorupcijskog plana, koji pokazuje ohrabrujuće rezultate te je, među ostalim, poduprlo izradu posebne antikorupcijske strategije Ministarstva zdravstva. Borba protiv korupcije u politici napredovala je pokretanjem projekta kodifikacije zakonodavstva o financiranju političkih stranaka 2021. i donošenjem Zakona o aktivnostima lobiranja, koji stupa na snagu sredinom 2021. Nadležna tijela tek moraju poboljšati dostupnost nekih baza podataka tijelima zaduženima za revizije imovinskih kartica i uskladiti popis politički izloženih osoba koje podliježu prijavi imovine s ažuriranom definicijom politički izloženih osoba. Naposljetku, veliku reformu čiji je cilj uvođenje pouzdanih sustava unutarnje kontrole u cijeloj javnoj upravi nadzire nadležno tijelo, a očekuje se da će imati velik utjecaj na borbu protiv korupcije u javnoj upravi i u sektoru upravljanja javnim financijama.

U tijeku je provedba preporuka Skupine država protiv korupcije povezanih s ublažavanjem sankcija za podmićivanje javnih dužnosnika. Za provedbu tih preporuka potrebno je sveobuhvatno preispitivanje pravnog okvira za borbu protiv korupcije javnih službenika, koje treba provesti prije izrade izmjena relevantnih zakona, za koje se očekuje da će biti donesene do sredine 2021. Skupina država protiv korupcije pozvala je nadležna tijela da do kraja listopada 2021. podnesu izvješće o mjerama poduzetima za provedbu njezinih preporuka. Brzim donošenjem odredbi koje se odnose na preporuke Skupine država protiv korupcije Grčka će se moći djelotvornije boriti protiv korupcije javnih službenika te poštovati Kaznenopravnu konvenciju o korupciji i njezin Dodatni protokol.